

Asia: VN/24936/2021

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta (viides kierros)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lapin kauppakamari kiittää mahdollisuudesta lausua kustannustuen 5. kierroksen lakiesityksestä.

Korona-pandemiasta ja matkailutoimialaan kohdistuvista rajoituksista kärsivien Lapin matkailuyritysten taloudellinen tilanne jatkuu vaikeana. Pitkään jatkuneet rajoitukset ovat romahduttaneet Lapin matkailuyritysten talouden ja aiheuttaneet velkaantumista.

Valtioneuvosto on koko pandemian ajan pitänyt voimassa matkailualan yritysten toimintaan vaikuttavia ankaria rajoitustoimia, eikä näille näytä tulevan loppua. Esimerkiksi maahantulon rajoituksia ollaan jatkamassa ainakin vuoden loppuun saakka samaan aikaan kun muut matkailumaat avaavat rajojaan.

Lapin matkailuyritykset odottavat edelleen kansainvälisen matkustuksen käynnistymistä täyteen mittaansa. Lapin suora matkailutulo on viime vuosina ollut miljardi euroa ja siitä n. 70 % tulee ulkomaalaisilta asiakkailta. Lapin matkailu työllistää normaalitilanteessa n. 8.000-10.000 henkilötyövuotta. Vuoden 2021 matkailutulo jää edelliseen normaaliin vuoteen 2019 verrattuna erittäin alhaiselle tasolle.

Yritysten tasapuolisen kohtelun varmistaminen

Lapin isot matkailualan yritykset ovat kärsineet merkittäviä tappioita rajoitusten vuoksi ja valtiolta saadut tuet ovat tappioiden kokoon nähden olleet pieniä. Kun leikkurit ovat rajanneet suurten yritysten saaman tuen suhteellisesti murto-osaan niiden kokemista tappioista, ei voida puhua tasapuolisesta kohtelusta. Isompien veturiyritysten hyvä selviytyminen vaikuttaa niiden alihankintaverkostoissa olevien lukuisten pienempien alihankintayrityksien asiakasvirtaan ja toimintaedellytyksiin. Lapin kauppakamarin pitää tärkeänä että sekä yhteenlaskettavien tukien enimmäismäärä että tukikohtainen enimmäismäärä nostetaan 10 miljoonaan euroon.

Lisäksi tukien tulisi olla yrityskohtaisia. Nyt konsernirakenteeseen kuuluva yritys saa vähemmän tukea kuin vastaavan kokoinen yksittäinen yritys, koska maksimituki lasketaan konsernikohtaisesti. Kilpailuneutraliteetin vuoksi on yrityksiä kohdeltava yhdenmukaisesti riippumatta siitä ovatko ne yksittäisiä yrityksiä vai kuuluvatko ne konserniin.

Tukikelpoisten yritysten määrittely

Tukikelpoisten yritysten toimialalistasta puuttuu muutamia etenkin Lapissa keskeisiä matkailusidonnaisia toimialoja. Kaupan ala on kärsinyt matkailurajoituksista sekä matkailukeskuksissa että rajoilla. Ruotsin ja Norjan rajakauppa ovat kärsineet maiden välien rajaliikenteen rajoittamista. Lisäksi useat henkilöliikenteen yritykset toimivat pääosin matkailukysynnän varassa. Lapin kauppakamari ehdottaa selkeyden vuoksi kaupan ja henkilöliikenteen toimialojen lisäämistä tukikelpoisten toimialojen listaan.

Liikevaihtorajan ja omavastuun pienentäminen rajoitusten jatkuessa

Esityksen mukaan tukea voi saada kun liikevaihto tukikaudella on alentunut vähintään 30 prosenttia vertailuajankohtaan nähden. Esitämme että rajaa pienennetään 20 prosenttiin. Rajoitusten jatkuessa pitkään, myös 20 prosentin liikevaihdon aleneminen vaikuttaa yrityksen toimintaan heikentäen sitä merkittävästi.

Kustannustuen omavastuuosuus on esityksessä 30 prosenttia. Rajoitustoimet ovat kestäneet jo pitkään ja tämä tilanteeseen nähden korkea omavastuu pienentää kustannustuen vaikuttavuutta. Mielestämme myös kustannustuen omavastuuosuutta tulisi tarkastella uudelleen ja sitä tulee pienentää tai jopa poistaa kokonaan.

Seuraavan tukikauden valmistelu

Kansainvälinen matkailu Lapissa on käynnistymässä joulukuun alussa, mutta talvikaudella 2021-2022 ei päästä toimimaan läheskään normaalitilanteessa. Esimerkiksi maahantulon rajoituksia ja testausvaatimuksia on jatkettu ainakin vuoden 2021 loppuun saakka.

Lapin kauppakamari toteaa, että valtion tulee jatkaa yritysten tukemista vähintään niin kauan kuin kansainvälistä matkailua rajoitetaan.

Ansala Liisa
Lapin kauppakamari